LSDP

SOCIALDEMOKRATAS

2011 m. spalis Nr. 10 (20)

Laikraštis, tęsiantis šimtmetines tradicijas. Leidžiamas nuo XX a. pradžios.

Prof. Jonas Kubilius: „Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražus...“

Vienam iškiliausių Vilniaus universiteto mokslininkų, ilgamečiam jo rektoriui, garsiam matematikui, mokslo ir kultūros puoselėtojui, akademikui ir profesoriui Jonui Kubiliui, kuris yra Lietuvos socialdemokratų partijos Garbės narys, šiemet sukako 90 metų. Gausūs J.Kubiliaus nuopelnai byloja apie aktyvią veiklą, atsakomybę, kruopštumą, meilę žmogui ir darbui. Su profesoriumi kalbamės apie pokyčius švietimo sistemoje ir šiandieniniame gyvenime.

Vilniaus Universitete dirbote nuo 1945 metų. Rektoriaus pareigas ėjote net 33 metus. Kaip keitėsi švietimo sistema? Kaip vertinate šiandieninę reformą švietimo sistemoje?

Švietimo sistemoje buvo daug kas padaryta gerai, bet yra ir daug problemų. Lietuvoje vyraujantis liberalizmas gero neatnešė. Pristeigta universitetų, juose mokosi gausybė studentų, o dėstymo lygis gerokai sumenko. Paskaičiuota, kad vienam milijonui gyventojų užtenka vieno universiteto. Tad Vilniuje galbūt pakaktų ir vieno universiteto su atskirais fakultetais. Kai reforma prasidėjo, aš šmaikštavau: neužtenka surasti daržinę, suvaryti į ją studentus, docentus ir prikabinti lentelę su užrašu „Universitetas“. Dar ilgai teks laukti, kol ta daržinė virs universitetu.

Dabar universitetai dubliuoja vieni kitus. Nereikėjo susiskaldyti į atskiras mokyklėles. Nors yra ir gerų dalykų – atsikratyta sovietinio palikimo. Tarybiniais laikais buvo du mokslo laipsniai: kandidato ir žymiai aukštesnis – daktaro. Tiek pastangų, kiek jų reikėjo sovietmečiu, norint apsiginti mokslo laipsnį, dabar nebereikia. Senosios profesūros atstovai daug dirbo – nebuvo pinigų, literatūros, interneto. Šiais laikais gauti mokslo laipsnį nesunku. Nėra centralizacijos, nėra kontrolės. Tačiau mokslininkų atranka turėtų būti rimtesnė. Tikrai nenoriu pasakyti, kad viskas švietimo sistemoje tik blogai, tačiau mokslo lygis krito. Čia tiktų mano perfrazuoti Balio Sruogos žodžiai: „Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražus“.

Keitėsi laikai, keitėsi ir studentai. Kai pradėjau dirbti, oi, kokie studentai buvo! Atsakingi, smalsūs, spinduliavo noru mokytis. Aš didžiuojuosi savo išaugintais mokiniais – gerais matematikais. Turėjau 29 aspirantus, dabar doktorantais vadinamus. Labai gaila, bet dabar tokio noro mokytis neretai nebėra, įgyti aukštąjį išsilavinimą tapo madinga, todėl studijas baigia daug silpnų, nevertų diplomo žmonių.

Su Jūsų vardu siejamas labai svarbus ne tik Vilniaus universitetui, bet ir Lietuvai – universiteto 400-ųjų metų jubiliejaus minėjimas, virtęs lietuvių tautos šventė. Ypatingas Jūsų nuopelnas – pastangos įrengti knygų saugyklą ir puoselėti biblioteką. Ką Jūsų gyvenime reiškia knyga?

Anuomet trūko literatūros. Dėstytojams reikėdavo ieškoti būdų, kaip jos gauti – padėdavo pažįstami iš užsienio, ir aš taip dirbau. Atsirasdavo žmonių, kurie nupirkdavo knygų, ir ne bet kokių, o kurių paprašydavome. Su Prezidentu Valdu Adamkumi buvome sutarę, kad jis kasmet skirs tam tikrą pinigų sumą, o mes jam duosim sąrašą knygų, kurios mums bus reikalingos. Šveicarijoje dirbo diploma-

Nukelta į 3 p.

LSDP taryboje patvirtinta deklaracija dėl politikos pertvarkos ketveriems metams

Rugsėjo 17d. į posėdį susirinko Lietuvos socialdemokratų partijos taryba. Pasveikinęs susirinkusiuosius LSDP vadovas Algirdas Butkevičius perskaitė savo pranešimą apie esamą politinę padėtį ir pasirengimą 2012 metų Seimo rinkimams. Pirmininkas priminė, jog socialdemokratai jau dabar, o ne prieš pat rinkimus visuomenei turi perduoti žinią – „esame visiškai pasirengę prisiimti atsakomybę tačiau tikrai nesiveržiame į valdžią su bet kuo ir bet kokia kaina“.

„Sutinku su politologais, tvirtinančiais, kad šiandien šalyje trūksta ne viską žadančių partijų ar karingų politikų, o mąstančių ir atsakingai veikiančių valstybės patriotų. Neatsakingumas, pernelyg siauras galvojimas kuria tikrąsias problemas mums visiems“, – sakė A.Butkevičius.

Kalbėdamas apie susidariusią padėtį šalyje LSDP vadovas priminė: „Įstrigusi būsto renovavimo programa, chaosas energetikos sektoriuje, suvelta mokesčių sistema, korupcijos tvaikas aplinkosaugoje, neatsakingas eksperimentavimas švietimo srityje, atsainus požiūris į regioninę spaudą – tai tik nedidelė dalis rimtų problemų, prie kurių atsiradimo žymia dalimi prisidėjo ši valdžia, ir kurias spręsti teks, matyt, jau kitai valdžiai.

Prasta vadyba, arogancija bendraujant su žmonėmis, nekompetencija, socialinė nejautra, nesugebėjimas pripažinti akivaizdžių klaidų – visos tos šiandienos valdančiųjų ligos, su kuriomis mes kaip opozicija aktyviai kovojame pastaruosius trejus metus, žymia dalimi turėtų būti išgydytos artėjančių rinkimų. Tikiu, kad didžioji žmonių dauguma jau įsitikino, kad ne tokios valdžios mums reikia“.

Partijos taryba, reaguodama į susidariusią politinę situaciją, patvirtino LSDP deklaraciją „Dėl Lietuvos vidaus politikos pertvarkos krypčių 2012-2016 metais“. Tai alternatyva nekompetentingai konservatorių

Nukelta į 3 p.

Anonsai

2 p.
Švietimo ministras apsimelavo?

4 p.
Nacionaliniai energetikos interesai jau sužlugdyti?

5 p.
Kaip Širvintų socialdemokratai minėjo skyriaus dešimtmetį.

7 p.
LSDJS – už referendumą dėl dvigubos pilietybės

Prof. Jonas Kubilius: „Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražus...“

Atkelta iš 1 p.

tas Albertas Gerutis, kuris buvo sukaupęs daug literatūros įvairiomis kalbomis. Siųsdavo mums po ryšuliuką, bet tai daug kainavo. Tada jis pasiūlė knygas parsivežti patiems. Teko labai pasistengti. Daug padėjo Šveicarijos lietuviai. Reikėjo taikytis prie to meto sąlygų. Vėliau knygų gaudavome daug, tad susidūrėme su problema – kur sutalpinti visą gaunamą literatūrą. Pastatėme didžiulę knygų saugyklą.

Mokslas vystėsi, sustiprėjo ir pats universitetas. Padarėme kapitalinį remontą, pradėjome statyti studentų miestelį, atgavome Šv. Jonų bažnyčią. Reikėjo daug pastangų, diplomatijos, išradingumo. Toks buvo darbas.

O aš skaityti mėgstu nuo jaunystės. Turiu sukaupęs gausybę knygų. Nors gyvenu dideliame name, bet knygos jau netelpa. Net rūsyje įrengtos lentynos. Mano bibliotekoje trečdalis matematikos, trečdalis grožinės ir trečdalis kitokios literatūros. Universitetas žada perimti mano biblioteką. Dalį literatūros pasiliks vaikai. Dabar taip pat skaitau, nors mažiau, nes turiu mažiau ir laiko, ir jėgų. Pastaruoju metu skaitau memuarinę literatūrą. Mėgstu XIX a. prancūzų rašytojų kūrybą. Skaitau periodinę spaudą, žurnalinę literatūrą, informacijos ieškau internete – nenoriu atsilikti nuo gyvenimo (juokiasi).

Jūs – LSDP Garbės narys. Dalyvaujate visuomeninėje veikloje, sekate politinius, ekonominius įvykius. Kaip galėtų keistis gyvenimas Lietuvoje sugrįžus į valdžią socialdemokratams?

Šviesaus atminimo Prezidentas Algirdas Brazauskas man pirmajam pasiūlė suteikti Garbės nario vardą. Džiaugiuosi turėdamas galimybę dalyvauti bet kuriame partijos posėdyje su balsavimo teise. Buvau aktyvesnis, dabar tiek laiko nebeturiu. O ir jėgos nebe tos. Norint ką nors rimtai spręsti, reikia tinkamai įsigilinti.

Tikiu, kad per artėjančius rinkimus į Seimą socialdemokratai surinks balsų daugumą, bet dirbti bus sunku. Valdžioje daug savanaudžių. Po rinkimų gyvenimas kardinaliai pasikeisti negali, tačiau socialdemokratai – už darbo žmogų, todėl jie dėl žmogaus daug ką padarys. Yra problemų, kurias socialdemokratai atkakliai bando spręsti – pvz., progresiniai mokesčiai. Jie turi būti įvesti, turi būti tam tikros proporcijos, sušvelnėtų socialinė atskirtis. Lietuvoje daug žmonių, kurie gauna nedidelius atlyginimus ir gyvena skurdžiai. Jei norime permainų – reikia dirbti, tik darbas gali išvesti iš ekonominės aklavietės. Politikoje reikėtų mažiau emocijų, daugiau sveiko proto. Reikia remtis mokslininkais, mokslu, nepasiduoti pigiems populizmo reiškiniams.

Tik prieš keletą metų atsisakėte dėstyti universitete. Kaip atrodo Jūsų diena? Kokia veikla užsiimate išėjęs į užtarnautą poilsį?

Norų turiu daug, tik nežinau kaip pajėgsiu juos realizuoti. Rašau knygą apie matematiką Lietuvos aukštosiose mokyklose tarpukariu. Ji beveik parašyta, tik reikia dar paredaguoti. Man siūloma rašyti memuarus – savo gyvenimo pradžią išsamiai aprašiau, o pastaruoju metu tik registruoju faktus, mažiau analizuoju. Sulaukiau prašymo parašyti apie a.a. Prezidentą A.Brazauską. Daugelį metų jį pažinojau. Jei tokių vadovų būtų daugiau, Lietuvoje būtų daugiau tvarkos. Turiu idėjų savo moksliniam matematiniam darbui pratęsti. Dalyvauju visuomeninėje veikloje. 1962 m. įkūriau Lietuvos matematikų draugiją, kuri gyvuoja lig šiol. Aš vis dar esu draugijos pirmininkas. Priklausau senolių klubui-sambūriui „Patirtis“. Tai nedidelis kolektyvas. Susirenkam, pabendraujam ir pateikiam valdžiai savo pasiūlymus. Neretai pakonsultuoju, patariu matematikos srityje. Dalyvauju socialdemokratų posėdžiuose, renginiuose. Štai tokia pagrindinė mano veikla. Daugiau nuveikti ir nebepajėgčiau, nes kiekvieną darbą stengiuosi atlikti kokybiškai. Visą gyvenimą stengiausi analizuoti savo veiklą. Ir ne tik jubiliejaus proga (šypsosi). Kitaip būtų sunku dirbti. Toks buvau jaunystėje, toks likau ir iki šiol.

Dėkoju už pokalbį.

Kornelija Petravičienė

LSDP taryboje patvirtinta deklaracija dėl politikos pertvarkos ketveriems metams

Atkelta iš 1 p.

ir jų partnerių politikai. Šį dokumentą galima rasti ir internetiniame LSDP tinklapyje www.lsdp.lt.

Deklaracijoje pateikti trumpi ir aiškūs socialdemokratų sprendimai, kaip taisyti esamą padėtį. Kairiųjų prioritetas – visuomenė, kurioje gerbiamas darbas ir dirbantys žmonės. Socialdemokratai siūlo mažinti socialinę atskirtį, įvedant ne tik progresinius mokesčius, bet ir mokestį prabangos dalykams. Iškeliama bankų kontrolės būtinybė, nes bankų godumas didžiąja dalimi pasmerkė pasaulį krizei. Socialdemokratai pasiryžę siekti, kad minimalus darbo užmokestis būtų ne mažesnis negu 45 proc., o senatvės pensijos ne mažesnės negu 40 proc. vidutinio darbo užmokesčio. Dokumente užsibrėžtas tikslas spręsti emigracijos problemą, susigrąžinti jau išvykusius į užsienį žmones. Daug dėmesio skiriama šeimoms su vaikais. Pasak socialdemokratų, negalima skirstyti šeimų į tradicines ir netradicines. „Neleisime jokio atviro ar paslėpto vaikų, vienišų motinų ar tėvų diskriminavimo. Tęsdami darbus, didinsime valstybės pagalbą šeimoms su vaikais“.

Deklaracijoje siūloma įvairių sprendimų, susijusių su energetika, žemės ūkiu, savivalda, valstybės valdymu, darbo rinka, sveikatos apsauga, švietimu, kultūra ir teisėtvarka.

“Mes skelbiame, kad turime aiškų planą, kaip atkurti žmonių pasitikėjimą šalies valdžia, gaivinti ekonomiką, sumažinti skurdą, įveikti nedarbą, sustabdyti didžiulę emigraciją, užtikrinti jaunimo ateitį ir aprūpintą senatvę”, – teigiama LSDP deklaracijoje.

Evelina Butkutė-Lazdauskienė

Švietimo ministro melo kojos trumpos

Panašu, kad švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius girdamasis dėl aukštojo mokslo reformos vėl klimpsta melo liūne. Rugsėjo 26 d. G.Steponavičius visai Lietuvai paskubėjo pareikšti, kad aukštojo mokslo reforma Lietuvą perkėlė iš autsaiderių į vidutiniokes. Komentuodamas rugsėjo 20 d. Europos Komisijos pranešimą apie tai, kaip vyksta ES šalių aukštojo mokslo modernizacija, ministras be jokio kuklumo nuopelnus priskyrė sau.

„EK dokumente MEMO/11/613, remiantis „Eurostat“ duomenimis, iš tikrųjų pateikiama statistika, kad pagal žmonių su aukštuoju išsilavinimu skaičių Lietuva aplenkė dalį ES šalių. Tačiau tai ne dabartinės reformos, o 2000-2008 metais vykdytos aukštojo mokslo politikos, didinusios aukštojo mokslo prieinamumą, rezultatas. O paskutiniaisiais metais studentų skaičius mažėja. Statistikos departamento duomenimis, besimokančiųjų aukštosiose mokyklose skaičius nuo 207,8 tūkst. 2008 m. sumažėjo iki 184,1 tūkst. 2010 metais. Vien šiais metais į universitetų valstybės finansuojamas vietas priimta kone perpus mažiau studentų, nei jų buvo priimta 2008 metais“, – sako Seimo narys J.Olekas.

Minėtame Europos Komisijos dokumente analizuojama ir kita, daug liūdnesnė statistika – Lietuva tapo lydere pagal savo lėšomis

studijuojančių pirmosios pakopos studentų studijų mokesčio dydį: vidutiniškai jis siekia 2646 eurus (pagal perkamosios galios paritetą), brangesnis mokslas yra tik Didžiojoje Britanijoje (išskyrus Škotiją).

„Daugelyje kitų ES šalių aukštasis mokslas yra nemokamas arba studentai moka nedidelę fiksuoto dydžio įmoką. Anksčiau studentai ir Lietuvoje mokėdavo už studijas mažesne kaina. Dabar studijos gerokai pabrango, mokama po 5-7 tūkst.litų, menus studijuojantiesiems tenka pakloti po 18 tūkst., o medicinos studentams net po 24 tūkst. per metus. Taigi našta perkelta ant studentų ar jų tėvų pečių. Jauni žmonės priversti skolintis iš bankų ir mokėti dideles palūkanas“, – sako J.Olekas.

Tai švietimo ir mokslo ministras nutylėjo, net užtat nesikuklino pasigirti, kad Lietuvos aukštasis mokslas dėl reformos finansuojamas daug geriau nei kitose šalyse.

„Tai melas. Pirmiausia, minėta apžvalga pateikia finansavimo statistinius duomenis tik už 2008 metus. „Reformos“ indėlis šiame dokumente neatspindėtas. Kita vertus, Lietuvos statistikos departamento duomenimis, lėšų dalis tenkanti vienam studentui, net įskaičiavus mokančiųjų studentų lėšas, nuo 8,5 tūkst. Lt 2008 metais sumažėjo iki 8,1 tūkst. Lt 2010 metais“, – teigia Seimo narys.

LSDP frakcijos seniūno pavaduotojas sako, kad ši mokslo reforma sukėlė sumaištį ir nerimą aukštosiose mokyklose. Ją kritikuoja net paties ministro bendražygiai, tikėjęsi demokratijos, o dabar matantys faktinius rezultatus. Aukštųjų mokyklų tarybose viską sprendžia Ministro paskirti žmonės.

„Mūsų aukštasis mokslas verčiamas UAB‘u, kurio pagrindinį akcijų paketą valdo Ministras. Ši neturinti precedento „aukštojo mokslo“ reforma yra didžiulė Lietuvos gėda, todėl būtina keisti esamą tvarką“, – tikina parlamentaras J.Olekas

LSDP frakcijos informacija

Trumposios naujienos

Siūloma trumpinti bylų dėl streikų nagrinėjimo terminus

Seimas po pateikimo pritarė LSDP frakcijos nario Algirdo Syso Darbo kodekso pataisų projektui, kuriuo siūloma sutrumpinti bylų dėl streiko pripažinimo neteisėtu nagrinėjimo teismuose terminą nuo 10 iki 1 dienos. Taip pat siūloma nuo 30 iki 15 dienų sutrumpinti teismo sprendimu įsiteisėjantį streiko atidėjimo (ar jau prasidėjusio streiko sustabdymo) terminą. Parlamentaro įsitikinimu, pasitaiko atvejų, kai teismai interpretuoja Darbo kodekso normas darbuotojams nepalankia linkme, todėl būtina trumpinti terminus. Plenariniame posėdyje svarstyti šį klausimą numatoma gruodžio 8 d.

Valstybės turto parceliavimui – ne!

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija ragina Vyriausybę neskubinti Palangos poilsio namų „Baltija“ privatizacijos, o reorganizuoti įmonę į valstybės kapitalo akcinę bendrovę, kuri nebūtų dotuojama valstybės, bet dirbtų konkurencingai, plėstųsi ir laikui bėgant taptų pelninga. Kalbos, kad poilsio namų kompleksą planuojama parduoti viešojo aukciono būdu už didžiausią kainą tėra priedanga. 150 mln. litų vertės valstybės turtas į privatininko rankas būtų perleistas vos už 30 mln.

Būtiniausių produktų antkainių reguliavimas

„Ginant šalies žemės ūkio produktų gamintojų bei gyventojų interesus būtina reguliuoti ne visų, o tik būtiniausių maisto produktų kainas ir netikslinga naikinti Kainų įstatymą, kaip nori Vyriausybė“, – sako Seimo narys Bronius Pauža. Parlamentaras pasiūlė Seimui ir Vyriausybei nustatyti ribinius prekybinius antkainius būtiniausiems produktams (pvz., pienui, duonai, ir kt.), didmeninėje prekyboje ne didesnius nei 15 proc., o mažmeninėje prekyboje – 20 proc., pagal Konkurencijos tarybos teikiamą prekybos įmonių ir maisto produktų sąrašą, atlikus produktų vertės paskirstymo netolygaus dominavimo tyrimą tarp žemės ūkio produktų gamintojų, perdirbėjų ir prekybos įmonių.

Ruošiamasi mažinti nestatutinių ugniagesių gelbėtojų gretas

Socialdemokratai kreipėsi į Lietuvos savivaldybių asociaciją, prašydami kuo skubiau apsvarstyti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento siūlymą naikinti 40 savivaldybių ugniagesių gelbėtojų komandų. Socialdemokratų nuomone, savivaldybių tarybos neturėtų skubėti priimti sprendimo mažinti ugniagesių gretas nes dėl to gali nukentėti žmonių saugumas. Būtina galvoti ir apie 300 nestatutinių ugniagesių gelbėtojų, kurie dėl reformos neteks darbo, jų šeimos liks be pajamų šaltinio.

Badanti akis problema. Dviguba pilietybė

Prof. Aloyzas Sakalas,
LSDP Garbės Pirmininkas

Lietuvoje dvigubą pilietybę draudžia referendume patvirtinta Konstitucija, todėl galima manyti, kad tik referendumu ir derėtų ją pakeisti. Bet piliečių referendumu patvirtinta Konstitucija numato ir kitą kelią: leisti pačiam Seimui ją pakeisti. Šis pakeitimas gali būti padarytas tik panaudojus sudėtingą procedūrą: Seime turi būti balsuojama dukart, tarp šių balsavimų darant ne trumpesnę negu 3 mėnesiai pertrauką. Per kiekvieną balsavimą „už“ turi pasisakyti ne mažiau negu 2/3 visų Seimo narių, ne tik tų, kurie dalyvauja posėdyje. Natūraliai kyla du klausimai. Bene svarbiausias: ar iš tiesų reikia keisti Konstituciją? Jei taip, tada kyla ir antrasis – kurį Konstitucijos keitimo mechanizmą iš dviejų galimų pasirinkti.

Atsakant į pirmą klausimą, reikia prisiminti, kad Konstitucija – tai valstybės teisinis fundamentas. Išjudinus ar pakeitus bent vieną šio fundamento akmenį, visa teisinė sistema gali sugriūti kaip kortų namelis. Todėl geriau Konstitucijos visai nekeisti, o jei jos pakeitimas būtinas, jis turi būti labai gerai apgalvotas. Ne veltui tokia demokratinė valstybė kaip JAV nuo 1789 metų iki dabar taisė Konstituciją tik 27 kartus, nors pasiūlymų ją keisti buvo per 10 tūkst. Taigi, ar iš tiesų dabar atėjo laikas keisti mūsų Konstituciją? Ir jei taip, tai kas gi naujo atsitiko Lietuvoje, kad politikai vis dažniau kalba apie Konstitucijos pakeitimo būtinybę?

O nutiko štai kas. Valdžia padarė viską, kas buvo įmanoma, kad Lietuvos pilietis taptų reikalingas tik per valdžios rinkimus, o po jų žmonių gyvenimas įspraudžiamas į mūsų liberalų pamėgtus rėmus, kuriuose „skęstančiųjų gelbėjimas – pačių skęstančiųjų reikalas“. Tokių „skęstančiųjų“, kurie negauna jokio darbo arba dirbdami gauna tik minimalų atlyginimą, yra jau šimtai tūkstančių. Būtų nepaprastai gražu, jei Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius savo asmeniniu pavyzdžiu įrodytų visai tautai, kad galima, nors ir kukliai, pragyventi iš minimalios algos. Kadangi tokio eksperimento pats Vyriausybės vadovas nedaro, o eksperimentuoja su kitais žmonėmis it bandymų triušiais, tai nenuostabu, kad nenorintieji jais būti bėga į kitus kraštus, kuriuose jie vėl virsta žmonėmis. Konservatorių ir „nenusakomo plauko“ liberalų politika privertė išsivaikščioti dalį Lietuvos, šis procesas tęsiasi, būtent todėl šiandien dvigubos pilietybės klausimas tapo aktualus.

Jei nenorime, kad Lietuvos pilietis, gavęs užsienio pilietybę ir taip netekęs lietuviškosios, prarastų bet kokį norą kada nors grįžti į tėvynę, tai klausimą būtina spręsti. Tai nėra lengva. Tokia pilietybė turi ir minusų. Gali dar labiau paskatinti emigraciją. Gali atsirasti nauja skylė avantiūristams, tikėkime, kad tokiais netaps dauguma mūsų emigrantų, o ir avantiūristų veikla bus rūpestingai kontroliuojama.

Kurį dvigubos pilietybės suteikimo mechanizmą iš dviejų galimų reikėtų pasirinkti? Labai abejotina, kad Lietuvos Respublikos Seime atsirastų 2/3 Seimo narių, kurie du kartus balsuotų už Konstitucijos pataisą, leidžiančią Lietuvos piliečiui būti ir kitos valstybės piliečiu. Antrasis kelias – referendumas – irgi neduoda jokių garantijų, kad Lietuvos žmonės pritars dvigubos pilietybės idėjai. Bet tokio referendumo privalumas akivaizdus – jo rezultatai būtų visos tautos, ne tik politikų verdiktas. Ką benuspręstų Lietuvos žmonės, jų nuomonė būtų galutinė ir neskundžiama. Politikai po to galėtų tik skėsčioti rankomis, jei Lietuvos žmonių nuomonė nesutaptų su jų siekiais.

Kaip žinia, referendumą gali suorganizuoti patys piliečiai, surinkę per 300 tūkst. parašų. Visų Lietuvoje inicijuotų referendumų istorija parodė, kad surinkti būtiną parašų skaičių per kelis mėnesius yra beveik neįvykdoma užduotis, todėl šitas kelias atmestinas. Lieka dar viena galimybė – pačiam Seimui paskelbti referendumą ir atiduoti į tautos rankas šios kontraversiškos problemos sprendimą. Jei Seimas apsispręstų skelbti referendumą, būtų kvaila pasirinkti referendumo datą, nesutampančią su Seimo rinkimų data. Vykstant Seimo rinkimams ir referendumui vienu metu valstybė sutaupytų nemažai lėšų. Lėšų ir laiko sutaupytų kiekvienas balsuojantis pilietis. Pavyktų suaktyvinti dabar politiškai gana apsnūdusią visuomenę, kurios dalis visiškai neina į rinkimus, nes neva „Seime visi vienodi melagiai ir apgavikai, kurie rūpinasi tik savo kišene, nesvarbu, kokią partiją beišrinktum“. Į referendumą atėjęs žmogus nepatingėtų balsuoti ir už kurią nors partiją. Per likusius metus iki rinkimų kiekviena partija galėtų aiškiai pasakyti, ką mano apie dvigubą pilietybę, ką konkrečiai planuoja daryti, jei atsidurs valdžioje.

Trejus metus valdantys konservatoriai ir liberalai pavertė referendumą dėl dvigubos pilietybės itin svarbiu klausimu, todėl visiškai neatsitiktinai jo paskelbimas atsidūrė Seimo darbotvarkėje. Netrukus sužinosime, kaip pasielgs Seimas. O kaip pasielgsime mes patys po metų? Apsišarvuokime kantrybe.

Sužlugdyti nacionaliniai energetiniai interesai

Irena Šiaulienė,
LSDP frakcijos seniūno pavaduotoja

Antrąją premjerystę Andrius Kubilius pradėjo skambiu pareiškimu – ne energetikai tvarkys valstybę, o valstybė – energetikus. Tam įsteigė net Energetikos ministeriją. Ir ką turime šiandien? Tik skandalus. Ministerija, vadovaujama dabartinio ministro Arvydo Sekmoko, nei vadybiniais, nei ekonominiais rezultatais pasigirti negali, bet skandalais – nors vežimu vežk. Net po trejų metų dešiniųjų valdymo Premjeras nė nemirksėdamas dėl klaidų kaltina socialdemokratus.

Švaistomi pinigai

Žiniasklaida ūžia, jog Ignalinos atominės elektrinės (IAE) uždarymo darbams skirti pinigai iššvaistomi išpūstiems atlyginimams ir kompensacijoms. Į jau uždarytos jėgainės vadovų postus be jokių konkursų deleguoti konservatorių politiniai parašiutininkai. Jie per kelis mėnesius padarydavo neįtikėtinus karjeros šuolius, sėmėsi keliasdešimt tūkstančių litų siekiančius atlyginimus ir nemažesnes išeitines pašalpas. Netikėtai atsiradę, netikėtai išnykdavo. Vien komandiruotėms išleista per 1 mln. litų. Energetikos ministras daugiau nei metus dosniai mokėjo pavaldiniams, negalintiems šiandien pasigirti atliktais darbais. Pinigais šelpė ne tik savus, bet jais tiesiog užvertė (56 tūkst. litų per dvi savaites) pirmą kartą savo gyvenime RBMK tipo reaktorių prieš dvi savaites pamačiusį specialistą iš Vokietijos, nors elektrinėje yra tokių specialistų, todėl kviesti iš užsienio įspūdį ministrui padariusius asmenis jokios būtinybės nėra. Iš viso užsienio specialistų konsultacijoms jau išleista per 10 mln. eurų, nors apčiuopiamos naudos nėra.

Socialdemokratų frakcijos pakviesti pasiaiškinti Premjeras ir energetikos ministras dėl padėties AE, dėl algų politikos kaltino elektrinės vadovybę. Tokios algos specialistams, kurių kompetencija nėra žinoma, o Lietuvoje taupymo metas, nieko neįtikina. Susitikimo metu ministerijos vadovybė taip ir nepateikė AE uždarymo darbų sekos, įvykdymo grafikų (AE uždarymo darbai atsilieka 36 – 40 mėn.), kaštų, kas už tai atsakingas. Paklaustas, kodėl taip smarkiai atsiliekama, Premjeras apkaltina socialdemokratus, neva jie ne tokias sutartis sudarę...

Socialdemokratų ir kitos opozicinės frakcijos inicijavo Seimo tyrimo komisijos sudarymą padėčiai AE išsiaiškinti. Dėl kokių priežasčių priimami Lietuvos interesus neatitinkantys sprendimai energetikos sektoriuje, ir kyla reali grėsmė, jog turėsime iš savo lėšų papildomai finansuoti AE uždarymą; ar laikomasi reikalavimų, užtikrinančių šio objekto branduolinį saugumą, viešųjų konkursų skaidrumo; kodėl Lietuvos elektros vartotojai turėjo brangiau mokėti už perparduotą elektros energiją iš Rusijos? Valdanti dauguma gulė kryžium, kad tokia komisija nebūtų sudaryta. Dar išaiškės, kas ir kodėl kaltas.

O kas nuveikta dujų sektoriuje?

Vasarą buvo nepagrįstai viliamasi, kad dujų kainos sumažės. Deja, pildosi liūdnos dujininkų prognozės – gamtinės dujos iki naujo šildymo sezono pradžios brangs 40 proc. Reikia ruoštis brangiausiam šildymo sezonui. Ateinantį sezoną kiekvienas mokėsime mažiausiai 75 litais daugiau už kiekvieną šildymo mėnesį, arba puse tūkstančio daugiau nei praėjusią žiemą. Šilumos ūkio įstatymo pataisos, leisiančios geriau prižiūrėti šilumininkus, šilumos kaštus paveiks labai nedaug ir tik didžiuosiuose miestuose, o mažuosiuose netgi gali padidinti.

Dėl dešiniųjų politikavimo ir dujų sutarties su „Gazprom“ iki 2015 m. pakeitimo Lietuva ir taip kiekvieną dieną moka už dujas 2 mln. Lt daugiau negu Latvija. Brangios dujos – tai kaina už klaidas ir dabartinę arogancją. Deryboms su „Gazprom“ nei A.Sekmokas, nei Vyriausybė neskyrė reikiamo dėmesio. Jos iš esmės ir nevyko. Seniai buvo kalbama apie neatsakingai suformuotą Lietuvos derybų delegaciją, o apeliavimas į Briuselį greito rezultato taip pat neduos. Derėtis dėl dujų kainos Lietuvos vadovai ir šiandien dar nesirengia. Ir tai vyksta artėjant naujai krizei Europoje?

Ši problema seniai buvo žinoma. Alternatyva nepriklausomybei nuo „Gazprom“ užtikrinti – suskystintų dujų terminalo statyba. Tai leistų dujų kainą sumažinti 30 proc. Terminalo reikia jau šiandien, o jo statybai vis dar nepasirengta. Parinkta vieta Klaipėdoje Kiaulės nugaros saloje kelia daug problemų. Iki šiol nėra net poveikio aplinkai vertinimo, o po jo dar mažiausiai reikia 2 metų techniniam projektui parengti. Taigi, terminalo statybos planai žiauriai vėluoja, todėl 2015 m. veikiantis suskystintų dujų terminalas, sumažėję šildymo kaštai gali likti tik neišsipildžiusia svajone. Net „Dviračio šou“ ne be reikalo ragina nebepirkti pieno, duonos ir bulvių, o taupyti šildymui, nes Lietuvoje valdant konservatoriams visi energetiniai resursai pabrango 30 proc. – daugiausiai ES.

„Miegantys“ projektai

Esant tokiai Lietuvos energetinei situacijai praverstų turimi perspektyvūs atsinaujinančios energijos šaltiniai. Seniai eksploatuojama „Geoterma“, bet į ją žiūrima kaip į neperspektyvų ir valstybei nebereikalingą projektą. „Geoterma“ turi skolų, o jos yra todėl, kad šilumininkų kiemo interesai svarbiau už Lietuvos, nors galėtų virsti labai svarbiu regioniniu projektu ir nauda būtų apčiuopiama bent jau Pamario gyventojams. Dėl iš žemės gelmių gaunamo šilto vandens šildymas kainuotų pigiau, ypač kai dujų kainų perspektyva tik baugina. Bet ir čia dešiniųjų Vyriausybė nieko nenuveikė. Tik tradiciškai kaltinami socialdemokratai.

Mūsų dešinieji nesuranda kalbos ne tik su „Gazpromu“, bet ir su dešiniųjų valdoma Lenkija. Lietuvos ir Lenkijos sutartis dėl elektros jungties „LitPolLink“ iki šiol nepasirašyta ir nėra ženklų, teikiančių viltį tokiam žingsniui. Pirmoji Baltijos šalių ir Vakarų Europos elektros energijos sistemų jungtis, remiama ir finansuojama ES, padėsianti Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims užtikrinti apsirūpinimą elektros energija, turi būti baigta iki 2015m.

A.Kubilius, būdamas opozicijoje ir tikėdamas Lietuvos sėkme („Lietuvos sėkmė“ V.,2004, p.13-16) buvo įsitikinęs, kad ne ekonominis skurdas, bet elgesio skurdas yra didžiausia problema, kad valstybė neįsivaizduojama be skaidrios įvairių lygių pareigūnų ir tarnautojų veiklos, be atsakomybės už savo veiksmus. Ar šiais principais vadovaujamasi tik esant opozicijoje? Ar per sunku Vyriausybės vadovui juos taikyti būnant valdžioje?

Ar savivalda kalta dėl šilumos kainų?

Rugsėjo 30 dieną Druskininkuose vyko antrasis LSDP valdybos narių pasitarimas su partijos bičiuliais merais ir vicemerais iš visos Lietuvos. Posėdyje buvo aptartos pačios aktualiausios šio meto problemos.

Kaip ir kiekvienais metais artėjantis šildymo sezonas kelia susirūpinimą daugeliui centralizuotai tiekiamos šilumos vartotojų, taip pat ir vietos savivaldos institucijoms. Pastaruoju metu ir viešojoje erdvėje, ir aukščiausių šalies vadovų pasisakymuose dėl kylančių šilumos kainų dažnai kaltinamos savivaldybės.

LSDP valdybos nariai susitikime su merais ir vicemerais.

Ar savivalda kalta dėl šilumos kainų? Tai buvo pagrindinis pasitarimo klausimas, kurį kartu su specialistais nagrinėjo mūsų bičiuliai. Aptarti įvairūs alternatyvūs sprendimų variantai, galintys sumažinti šilumos kainą. Tarp jų – ir šiuo metu panacėja laikomas biokuro panaudojimas. Padaryta pagrindinė išvada, jog vienintelio, visai Lietuvai tinkančio sprendimo nėra. Sėkmingam biokuro panaudojimui šilumai gaminti būtina valstybės ir ES fondų parama. Biokuro kainos turi būti reguliuojamos valstybės, o jo naudojimas turi būti reglamentuotas teisės aktais.

Regioninių atliekų centrų asociacijos viceprezidentas, ARATC direktorius A. Reipas išsamiai pristatė Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo ir papildymo projektą ir iš jo kylančias pagrindines problemas.

Nuspręsta, kad teisiškai siūlomas sistemos keitimas atrodo ne itin pagrįstas, neaiškus, keliantis abejonių dėl atitikimo Konstitucijai ir kitiems įstatymams, todėl buvo nuspręsta teikti alternatyvius siūlymus šiam įstatymo projektui.

LSDP Druskininkų skyriaus inf.

Kėdainiuose paminėtas Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko gimtadienis

Rugsėjo 22-osios vakarą LSDP Kėdainių skyriaus tarybos nariai gausiai susirinko į posėdį, kuris buvo skirtas paminėti Lietuvos Respublikos Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko 79-ąsias gimimo metines ir aptarti aktualius artėjančių 2012 metų Seimo rinkimų klausimus.

Posėdį pradėjo LSDP Kėdainių skyriaus pirmininkė Danutė Vitauskienė, kuri visus pakvietė tylos minute pagerbti Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko šviesų atminimą.

Po posėdžio tarybos nariai nuvyko į „Atgimimo“ parką ir nusifotografavo prie Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko ąžuoliuko.

Tarybos posėdyje skyriaus pirmininkė D.Vitauskienė ir jos pavaduotojai Genovaitė Noreikienė, Eduardas Rakauskas, kurie yra ir LSDP tarybos nariai, partijos bičiuliams pateikė informaciją apie rugsėjo 17 dieną vykusį LSDP tarybos posėdį, Švietimo ir mokslo komiteto posėdį bei skyrių atstovų spaudai seminarą.

Apie Švietimo ir mokslo komiteto posėdyje svarstytus klausimus kalbėjo D. Vitauskienė. Ji pasiūlė susirinkti bičiuliams pedagogams ir panagrinėti siūlomas esmines Lietuvos politikos pertvarkos kryptis 2012-2016 metais švietimo srityje, pateikti pasiūlymus. E.Rakauskas kalbėjo apie LSDP tarybos posėdyje svarstytus klausimus, susijusius su artėjančiais 2012 metų Seimo rinkimais.

Skyriaus pirmininkė sakė, kad LSDP tarybos posėdyje pirmininkas Algirdas Butkevičius pasidžiaugė, kad apklausos rodo, jog socialdemokratai yra politinė jėga, kurią rinkimuose palaikytų daugiausiai apsisprendusių balsuoti rinkėjų, bet remiantis šiandienos tendencijomis, jokia politinė jėga Seime neturės lemiamos balsų daugumos, po rinkimų teks formuoti koalicijas su kitomis partijomis, o čia slypi daug įvairių galimybių ir pavojų.

D.Vitauskienė, įvertindama situaciją Kėdainiuose, sakė, kad, kaip ir kiekvienuose rinkimuose, paskirsime rinkimų štabo narius, atsakingus už konkrečius veiklos barus, rinkimų apylinkėms paskirsime kuruojančius asmenis, ypatingą dėmesį skirsime partijos grupių veiklos stiprinimui.

Skyriaus atstovė spaudai G.Noreikienė kalbėjo apie tai, kad pergalės Seimo rinkimuose niekas neatneš ant lėkštelės, kad reikės išnaudoti visas informavimo priemones, ypatingai tas, kurios nemokamos.

Tarybos posėdyje kalbėjo LSDP veiklos koordinatorius Donatas Augulis, kuris, cituodamas LSDP pirmininko A.Butkevičiaus kalbą LSDP Tarybos posėdyje, sakė, kad politinis ruduo žada būti įtemptas, nes, svarstant kitų metų biudžetą, diskusijos bus aštrios, politinė įtampa auga dar ir todėl, kad vos metai beliko iki naujų parlamento rinkimų ir visas politinis gyvenimas vienaip ar kitaip bus veikiamas šios esminės aplinkybės.

Baigiantis posėdžiui, buvo pasveikinta jubiliatė Genovaitė Šeimienė, padėkota bičiuliui Vytautui Bičkai už Lietuvos Respublikos Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko garbei kėdainiečių socialdemokratų pasodinto ąžuolo „Atgimimo“ parke priežiūrą.

LSDP Kėdainių skyriaus informacija

Lazdijų socialdemokratai prie Ilgio ežero surengė rudens šventę „Grybavimo varžytuvės 2011“

Į varžytuves susirinko ir jaunieji, ir vyresnės kartos socialdemokratai. 33 kilogramai grybų – tiek rudeninio miško derliaus pavyko surinkti socialdemokratams grybavimo varžybose praėjuLazdijų rajone prie Ilgio ežero. Į tradicine tapusią šventę šiais metais atvyko Seimo nariai Birutė Vėsaitė, Juozas Olekas ir Algirdas Sysas, taip pat bičiuliai iš kitų rajonų – Marijampolės, Kauno, Kazlų Rūdos.

Socialdemokratai surinko 33 kilogramus grybų!

Surinktų grybų užteko ir skaniai sriubai išvirti, ir artimiesiems į namus lauktuvių parvežti. Kaip sakė LSDP Lazdijų skyriaus pirmininkas Almantas Štreimikis: „Džiaugiuosi, jog mus vienija ne tik politinės pažiūros, bet ir bendri pomėgiai, teikiantys ne vien malonumą, o ir naudą “. Puikus oras tądien leido ne tik smagiai pasivaikščioti miške grybaujant, ragauti ant laužo išvirtos grybų sriubos, bet ir išsimaudyti Ilgio ežere.

„Palyginus su praeitais metais, grybų nėra daug, tačiau visvien per pora valandų pririnkome kelias dešimtis kilogramų valgomų grybų ir tai buvo gera treniruotė prieš nacionalinę grybų šventę Varėnoje“, - įspūdžiais dalijosi LSDP Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narys Justas Pankauskas.

Romos Stankauskienės bei jaunųjų socialdemokratų komisijos išrinkti ir apdovanoti diplomais buvo ne tik grybautojai, surinkę daugiausiai grybų, bet ir radę didžiausią grybą bei originaliausią radinį.

Susirinkusius bičiulius linksmino Lenos Švetkauskienės linksmųjų muzikantų komanda, o smagios rungtys gamtoje leido prasimankštinti ir pakvėpuoti tyru, vis dar vasarišku oru.

LSDP Lazdijų skyriaus informacija

Rokiškio socialdemokratai miesto šventėje

Partijos bičiuliai prie savo palapinės sveikino rokiškėnus ir miesto svečius su miesto gimtadieniu, įteikdami jiems spalvingus balionus su LSDP atributika. Rugsėjo 23 – 25 d. Rokiškio miestas šventė savo 512-ąjį gimtadienį. Šeštadienį prie Rokiškio dvaro vykusiame pagrindiniame šventės renginyje rajono verslo atstovai supažindino su savo gaminama produkcija ir pasiekimais, vyko rajono meno kolektyvų pasirodymai, aktyviai dalyvavo ir rajono socialdemokratai.

Partijos bičiuliai prie savo palapinės sveikino rokiškėnus ir miesto svečius su miesto gimtadieniu, įteikdami jiems spalvingus balionus su LSDP atributika, šiltai bendravo su šventės dalyviais. Geras oras, šilti ir dalykiški santykiai su atėjusiais į šventę žmonėmis nuteikia optimistiškai, skatina dar aktyviau bendrauti su rajono žmonėmis, įsiklausyti į jų pageidavimus ir pasiūlymus.

Vytautas Saulis,
LSDP Rokiškio skyriaus pirmininkas
Jovitos Kalibataitės nuotr.

Rokiškio socialdemokratai šiltai bendravo su miestelėnais.

Raseinių socialdemokratai – išradingi ir vaišingi

Rudens šventėje Raseinių socialdemokratai atidarė „Socialdemokratų dvarą“ – vaišino raseiniškius, šventės dalyvius pačių pagamintais patiekalais, linksmino užėjusiuosius ir patys linksminosi.

„Vieną kartą per metus juk ir mes galime pabūti dvaro poniomis“, - dalino šypsenas išsipuošusios „dvaro“ moterys, žingsniuodamos Raseinių gatvėmis paskui arkliuko traukiamą vežimaitį.

Vos tik baigėsi iškilminga eisena, „Socialdemokratų dvaras“ nuo lankytojų ūžė kaip bičių avilys. Socialdemokratų moterys dar spėjo nuskubėti į šventės atidarymą, pasveikinti raseiniškius, o Raseinių rajono merui įteikti Seimo nario Edmundo Jonylos dovaną – didžiulę taurę specialiai paruošto gėrimo.

„Na, bet jie, socialdemokratai, visada tokie išradingi. Ir pernai, ir šiemet“, - negailėjo gražių žodžių raseiniškiai, apžiūrinėdami spalvingo, rudens gėrybėmis, gėlėmis papuošto „Socialdemokratų dvaro“ grožybes.

„Kam giros?! Kam sūrio, lęšiukų mišrainės?! Pyragų, skanumynų, žuvienės?! Prašau, nesikuklinkit!“, - aidėjo iš „Socialdemokratų dvaro“, ir raseiniškiai, tolimesnių miestelių gyventojai skubėjo vaišintis ir girti „dvaro“ šeimininkių.

„Norėjome raseiniškiams, šventės dalyviams, padovanoti gerą nuotaiką, pavaišinti juos. Ir, sakau, mums pavyko!“ – kalbėjo Seimo narys Edmundas Jonyla. LSDP Raseinių skyriaus pirmininkas Antanas Kilčauskas dėkoja savo komandai už išradingumą, už vaišingumą: už girą – Rimučiui Bigusui, už puokštes – Ingridai Sorinei, už nuostabias lėles, pagamintas iš rudens gėrybių – Elytei Eizintienei, už sūrius – Genovaitei Mosteikienei, už kugelį – Daivai Mickuvienei, už visų išgirtą žuvienę – Nikolajui Majevskiui, už paramas: Gintautui Mikolaičiui, Audriui Vaitkui, Juliui Daugialai, Egidijui Ambrazui. Visiems, visiems, kurie prisidėjo prie „Socialdemokratų dvaro“ ir visiems kurie apsilankė ir nuoširdžiai pabendravo.

Akimirkos iš „Socialdemokratų dvaro“ gyvenimo

Diana Kaupaitienė,
LSDP Raseinių skyriaus
atstovė spaudai

Bičiuliškas susitikimas Utenoje

Rugsėjo 28 d. LSDP Utenos skyriuje lankėsi LSDP atsakingasis sekretorius Antanas Valys ir Utenos apskrities koordinatorė Zita Eidukaitytė.

Svečiai LSDP Utenos skyriaus būstinėje susitiko su Utenos skyriaus pirmininku, Utenos rajono savivaldybės meru Alvydu Katinu, pirmininko pavaduotoja, rinkimų štabo vadove Zita Ringelevičiene, kitais skyriaus nariais. Susitikimo metu buvo kalbama apie būsimus Seimo rinkimus, rinkimų štabą, jo darbo planą. Uteniškiai bičiuliai pasidalijo savo vienų sėkmingiausių – 2011 m. savivaldos rinkimų bei rinkimų štabo veiklos patirtimi.

LSDP Utenos skyriaus pirmininkas Alvydas Katinas išsakė savo ir skyriaus poziciją įvairiais šalies politinio gyvenimo, ekonomikos, socialinės apsaugos bei kitų sričių ir LSDP centrinio rinkimų štabo veiklos, Lietuvos socialdemokratų partijos svarbos Lietuvos politiniame gyvenime klausimais.

Svečiai, išklausę Alvydo Katino pasisakymą, pateikė klausimų, susietų su LSDP centrinio rinkimų štabo veiklos, Lietuvos socialdemokratų partijos darbo gerinimu. Savo nuomonę įvairiais klausimais išsakė ir kiti susitikime dalyvavę LSDP Utenos skyriaus bičiuliai.

Zita Eidukaitytė informavo apie spalio 15 d. Utenoje vyksiantį LSDP Utenos apskrities skyrių aktyvo mokymą.

Lolita Kaminskienė,
LSDP Utenos skyriaus
atstovė spaudai

Susitikimo dalyviai: (iš kairės) Marija Inčinskienė, Zita Mackevičienė, Antanas Valys, Edita Urbonienė, Valentinas Vaitonis, Indra Malašičevienė, Zita Eidukaitytė.

Širvintų skyrius pažymėjo 10 metų sukaktį

Gražus sutapimas: rugsėjo 10 dieną Lietuvos socialdemokratų partijos Širvintų skyriaus nariai susitiko pažymėti 10 metų sukaktuvių. Sveikinančiam visus susirinkusius skyriaus pirmininkui Robertui Bartuliui iš tiesų buvo ko didžiuotis: partijos gretose jau yra daugiau nei 100 narių, ir jaunų, ir brandaus amžiaus aktyvių piliečių, kupinų idėjų, pastangų ir nuopelnų.

Kaimo turizmo sodyboje partiečiai, lepinami rudeniškos saulės spindulių bendravo, žaidė, šoko ir dainavo, vakaro dangų papuošdami, kad ir kukliais, bet visgi fejerverkais. Netrūko čia ir svečių: Širvintų skyrių pasveikinti suskubo Seimo narys Algirdas Sysas, LSDP Trakų skyriaus pirmininkas Kęstutis Vitkauskas su delegacija ir Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos pirmininkas Juras Požela.

Buvo ir tortas, buvo ir pirtis, bet svarbiausia – buvo noras dalyvauti, veikti, eiti į priekį. Šį kartą leidę sau pasilepinti nepamirštame, kad sustoti vietoje negalima, kad reikia nuolatos stengtis ir veikti siekiant reikšmingų tikslų. Tai Širvintų skyrius mano daręs ir galintis daryti toliau.

Simona Mikalajūnaitė

Vilniaus rajono socialdemokratų tarybos posėdis

Spalio 1-ąją įvyko Vilniaus rajono skyriaus socialdemokratų išplėstinis tarybos posėdis. Į posėdį atvyko LSDP pirmininkas Algirdas Butkevičius, pakviesti ir gretimų rajonų - Šalčininkų, Širvintų, Švenčionių – atstovai. Vilniaus rajono socialdemokratų pirmininkė Vida Bagdonavičienė, pasveikinusi atvykusiuosius, suteikė žodį Algirdui Butkevičiui.

Pirmininkas kalbėjo apie artėjančius rinkimus į Seimą, apie tai, kad socialdemokratų gretos auga, rajonams atstovauja 21 meras ir 16 vicemerų socialdemokratų. Tai, pasak jo, didelė jėga, rodanti žmonių pasitikėjimą šia partija. Pirmininkas kalbėjo apie LSDP valdybos narių susitikimus su savivaldybių vadovais, prisiminė neseniai vykusius konstruktyvius pokalbius su Marijampolės, Vilniaus rajono merais. „Tik bendraujant galima nuodugniau pažinti žmones, išgirsti jų bėdas, pajusti, kas jiems skauda. Be abejo, ir padėti,“ – pastebėjo A.Butkevičius.

Kalbėdamas apie rinkimus, socialdemokratų lyderis priminė, kad 2004 m. Vilniaus rajone rinkimuose į Seimą dalyvavo 55,8 tūkst. rinkėjų (iš jų už LSDP balsavo 9,4 proc., už LLRA (Lietuvos lenkų rinkimų akcija) - 36,9 proc., už Darbo partiją – 27,7 proc.), 2008 m. rinkėjų skaičius padidėjo beveik 11 tūkstančių, tačiau beveik perpus mažiau balsuota už LSDP, už LLRA – 5,9 proc. daugiau, už Darbo partiją net 19,3 proc. mažiau. Laimėti Vilniaus rajone sunkoka, tačiau reikia stengtis būti nors antraisiais. Kalbėdamas apie valstybinę kalbą, pirmininkas pabrėžė, kad užrašai (gatvių pavadinimų) turi būti tik lietuviški.

Diskusijose dalyvavęs Vilniaus savivaldybės Tarybos narys Gediminas Paviržis priminė situaciją Veliučionių ir Airėnų mokyklose: vaikų tėvai pageidauja, kad tos mokyklos išliktų. Pasak jo, 24 lenkų, rusų tautybės vaikų tėvai nori, kad jų vaikai mokytųsi valstybine kalba. Rajone yra buvę atvejų, kai tėvai papirkinėjami, kad tik leistų vaikus į lenkiškas mokyklas.

Tarybos narė Janina Lebrikienė sakė taip pat žinanti ne vieną atvejį, kai vaikai nori mokytis lietuviškai, bet mokytojai kartais patys nemoka valstybinės kalbos ir negali dėstyti tam tikro dalyko kitakalbių mokyklose. Ji suabejojo greitu valstybinės kalbos egzamino suvienodinimu: tam, pasak jos, reikia daugiau laiko.

Išplėstiniame posėdyje išrinktas rinkimų štabo pirmininkas: juo tapo Zigmundas Gaidamovičius, pavaduotoja – Vida Bagdonavičienė. Patvirtintas rinkimų štabas. Aptartas naujasis rajono skyriaus nuostatų projektas.

Alfonsas Kairys,
LSDP Vilniaus skyriaus
atstovas spaudai

Ką daryti, kad nieko nereikėtų daryti, arba dar kartą apie MMA

Vilija Blinkevičiūtė,
EP narė, LSDP pirmininko pavaduotoja

Ką daryti, kad nereikėtų didinti minimalios mėnesio algos (MMA) – klausimas, kuris nuo pat savo pradžios neramino konservatorių Vyriausybę. Manau, jog jiems pavyko rasti atsakymą. Tiesiog reikia kalbėti, žadėti ir bandyti derėtis. Taip galima atidėti sprendimą iki pat rinkimų. Reikia kalbėti apie bankrotų cunamį, nesvarbu, ar realių, ar menamų krizių grėsmę, visuotinį nedarbą bei kitas stichines nelaimes, kurios užplūs Lietuvą, padidinus MMA.

Žinoma, nereikia pamiršti priminti varganą biudžeto būklę ir pažadus atstatyti nusavintas pensijas. Gal čia suveiks kartų solidarumas ir profesinės sąjungos atsisakys savo reikalavimų? Tačiau nereikia kalbėti apie brangstantį pragyvenimą, skurdą, didėjančią emigraciją bei papildomas nacionalinio biudžeto pajamas. O žadėti reikia kuo mažiau, kaip turguje – iš pradžių tik 50 litų. Ir kuo vėliau juos pridėti. Derybose geriausia siūlyti sprendimų paketą, į kurį reikia būtinai įtraukti profsąjungoms nepriimtiną darbo santykių liberalizavimą. Tada derybos bus ilgos ir neprognozuojamos. Nenustebčiau, jei Vyriausybė pasiūlytų iš viso panaikinti MMA. Tuomet iš tikro išgarsėtume pasauly (galėtų pailsėti iki šiol garsinantys mūsų krepšininkai).

Stebint derybų eigą, susidaro įspūdis, kad Vyriausybė nesupranta MMA svarbos bei Lietuvos tarptautinių įsipareigojimų. Norėčiau priminti, jog pirmoji šią gyvybiškai svarbią darbuotojams garantiją įtvirtino 1894 m. Naujoji Zelandija, ir iki šiol ją turi apie 90 proc. pasaulio valstybių. Vienur MMA nustato vyriausybės, kitur sutaria socialiniai partneriai. Tarptautinė darbo organizacija (TDO) dar 1928 m. priėmė pirmąją konvenciją dėl MMA. Valstybės TDO narės, darbdavių ir darbuotojų organizacijų nariai 1970 m. sutarė, kad nustatant MMA tarp kitų sąlygų būtina atsižvelgti į darbuotojų, jų šeimų poreikius bei pragyvenimo lygį. Turi būti užtikrinti minimalūs darbuotojo ir jo šeimos poreikiai. Šią konvenciją ratifikavo ir Lietuva. Visuotinė žmogaus teisių deklaracija nustato, jog kiekvienas dirbantis žmogus turi teisę gauti teisingą ir tinkamą atlyginimą, užtikrinantį jam ir jo šeimai žmogaus orumo vertą gyvenimą. Europos Socialinė chartija pripažįsta darbuotojų teisę į tokį atlyginimą, kuris garantuotų jiems ir jų šeimoms normalų gyvenimo lygį. Europos ekspertai mano, jog MMA neturėtų būti mažesnė negu 60 proc. vidutinio šalies darbo užmokesčio. Europos Parlamentas nuolat pasisako už minimalių pajamų standartų būtinumą ir jų svarbų vaidmenį kovojant su skurdu. Europos Sąjungos valstybėse vyksta nuolatinis MMA didinimas vadovaujantis įstatymais, tarptautine teise bei remiantis derybomis su socialiniais partneriais. Deja, ES Lietuva neturi kuo pasigirti – MMA pas mus yra viena mažiausių ir žemesnė už skurdo ribą – ji nebuvo didinta net nuo 2008 m.

Kyla natūralus klausimas – galbūt mūsų MMA yra pakankama ir užtikrina minimalius darbuotojų ir jų šeimų poreikius, garantuoja orų ir normalų jų gyvenimą? Neabejoju, jog bent penktadalio Lietuvos gyventojų, o jie gauna 670 Lt ir mažesnį atlyginimą, atsakymas būtų vienareikšmis. Vyriausybės nariams teisingą atsakymą padėtų rasti socialinis eksperimentas. Rekomenduoju patiems pagyventi iš minimalios algos. Ir ne vieną savaitę, o visus keturis metus, per kuriuos žmonės laukia MMA padidinimo. Manau, tada labai greitai atsirastų paskatos ką nors daryti.

Plojimai ryžtui ir Europai

Justas Vincas Paleckis,
EP narys

Europos Parlamento (EP) plenarinė sesija Strasbūre rugsėjo pabaigoje buvo ypatinga. Europos Komisijos (EK) pirmininkas Žozė Manuelis Barozas pateikė europarlamentarams pranešimą apie padėtį Europos Sąjungoje (ES). Pirmą kartą per septynerius darbo Parlamente metus girdėjau tokią entuziastingą kolegų reakciją į EK pirmininko kalbą. Ji ne kartą buvo pertraukiama plojimais.

Kas sukėlė tokią europarlamentarų reakciją? Ž.M.Barozas ryžtingai metė pirštinę galingiausioms, įtakingiausioms Europos valstybėms: Vokietijai ir Prancūzijai. Krizei įsibėgėjus jos mėgina perimti ES vairą į savo rankas, kurti euro zonos „ekonominę vyriausybę“. EK pirmininkas priminė, kad Sąjungos įstatymai neduoda tokios teisės, kad EK ir yra toji neoficiali ES Vyriausybė, kontroliuojama Europarlamento. Europarlamentarai pritarė Ž.M.Barozo ryžtui stiprinti ES, plėsti sprendimų priėmimą kvalifikuotos daugumos balsavimu – juk dabar dėl vienbalsiškumo „ES priversta judėti lėčiausios valstybės greičiu“.

Socialistų ir demokratų frakcijos nariai karštai plojo dviem Ž. M. Barozo pasiūlymams. Jis paskelbė planus apmokestinti finansinius sandorius ir išleisti euroobligacijas. Būtent tai nuo pat krizės pradžios primygtinai siūlė socialdemokratai ir, deja, tik dabar tą imamasi įgyvendinti. Na, bet geriau vėliau negu niekad. Finansinių sandorių mokestis kasmet ES atneštų apie 60 mlrd. eurų. Jie būtų panaudoti tam, kad sumažintų valstybių narių, tarp jų ir Lietuvos, įmokas į ES biudžetą, kurtų naujas darbo vietas, aplinkosaugai ir kitiems geriems dalykams. Numatoma 0,1 proc. apmokestinti prekybą akcijomis bei obligacijomis ir 0,01 proc. prekybą kitiems išvestiniams produktams. Toks mokestis nepaveiktų nei bankų klientų, nei verslininkų, jis būtų taikomas tik sandoriams tarp finansinių įstaigų, o ypač apribotų greitos, automatinės prekybos sandorius. Ką tai reiškia?

Vietoj žmonių dirba kompiuteriai, kurie žaibiškai reaguoja į menkiausius biržos pokyčius, akcijų kilimą, kritimą ir „iš oro“ sukuria didžiulius pelnus bankams. Paskaičiuota, kad net 40 proc. bankų pelnų susidaro iš tokios prekybos, kuri yra labai rizikinga ir gali sukelti naujas krizes. Krizę sukėlė bankinės institucijos, o dabar bankai jau nejaučia jokių pasekmių, pelnai žymiai didesni negu buvo. Logiška juos apriboti, ypač sumažinant pagundą rizikingoms operacijoms. „Europos mokesčių mokėtojai suteikė finansų sektoriui pagalbos ir garantijų už 4,6 trln. eurų, todėl dabar laikas finansų sektoriui paremti visuomenę“, – sakė Ž.M.Barozas. Lėšos reikalingos subalansuoti biudžetus ES valstybėse, investicijoms, darbo vietoms kurti. Dešimtyje ES valstybių panašus mokestis jau yra taikomas. Nuogąstavimai, kad mokesčio našta būtų perkelta ant eilinių vartotojų pečių, nelabai įtikinami. ES veikia 8 tūkstančiai bankų, konkurencija neleistų skriausti klientų, prižiūrėtų ir EK. Svarbu, kad arti 70 proc. ES piliečių palaiko tokio mokesčių įvedimą (tokio lygio palaikymas užfiksuotas ir Lietuvoje). Persikeliant iš Strasbūro į Lietuvą pasakyčiau, kad mane tikrai stebina kai kurių žiniasklaidos priemonių, pavienių politikų ir politologų balsai, džiūgaujantys dėl sunkumų euro zonoje, kviečiantys silpninti ES ir net trokštantys jos žlugimo.

Tai labai naivu ir neatsakinga. Du svarbiausi argumentai paneigtų tokį trumparegišką požiūrį. Pirmasis – ekonominis. Šveicarų mokslininkai paskaičiavo, kad euro zonos iširimas jau pirmaisiais metais automatiškai reikštų 50 proc. ekonomikos smigimą silpnosiose ES šalyse ir apie 20 proc. – stipriose šalyse. Antraisiais metais tas katastrofiškas kritimas būtų kiek mažesnis. Euro zonos žlugimo atveju naujoji krizė smogtų mums bent trigubai stipriau. Ji daugiau, negu prieš porą metų, temptų žemyn visą Europą, visą pasaulį – neturėtume į ką atsiremti, kad pakiltume.

Antra – politinis aspektas. ES iširimas reikštų priešiškumo, konfliktų tarp valstybių paaštrėjimą, senų istorinių žaizdų draskymą. Lietuva vėl taptų grobuoniškų politikos vėjų blaškoma nendrelė, šalį skriaustų ir dalintųsi bet koks plėšresnis ir stipresnis kaimynas. Tokia ateitis tikrai nepatraukli tam, kuris nepraradęs sveikos nuovokos. Apklausos rodo, kad tai supranta absoliuti dauguma lietuvių, o ir kitų ES šalių piliečių. Jie nori daugiau Europos, bet kitokios. Ne tokios, kokia ji yra dabar, kai pagrindinėse ES šalyse dešinieji politikai pasimetę ir neryžtingi, jie nesugeba pasirūpinti socialiniais reikalais, užimtumu. Kairiųjų laimėjimas Danijoje, aiškus jų populiarumo augimas Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Jungtinėje Karalystėje (ir Lietuvoje, jeigu vardintume ne tik didžiąsias valstybes) rodo, kad Europa gali ir turi būt kitokia.

Z. Balčytis ragina Lietuvos Vyriausybę ir atsakingas institucijas kovoti dėl didesnių tiesioginių išmokų Lietuvos ūkininkams

Briuselio koridoriuose pastaruoju metu, ypač tarp Baltijos šalių parlamento narių, stiprėja nerimas dėl spalio 12 d. pasirodysiančio Komisijos pasiūlymo dėl bendrosios žemės ūkio reformos po 2013 m. Šio dokumento su nerimu laukia mažiausias tiesiogines išmokas ES gaunantys ūkininkai, tarp kurių yra ir Lietuvos ūkininkai.

„Iš tiesų, šiam nerimui turime rimtą pagrindą. Dar birželio mėnesį kreipiausi į Europos Komisiją (EK) norėdamas sužinoti, kaip Komisija ketina įgyvendinti savo įsipareigojimą tiesiogines išmokas paskirstyti teisingiau, kad būtų užtikrintos visų ES ūkininkų teisės konkuruoti ES žemės ūkio produktų rinkoje vienodomis sąlygomis. Žemės ūkio komisaro D.Ciolos pateiktas atsakymas vilčių neteikia – išmokos bus vienodinamos palaipsniui, šis procesas gali nusikelti ir po 2020 m.“, – teigia europarlamentaras Zigmantas Balčytis.

EK birželio pabaigoje pateikė Komunikatą dėl Europos 2020 m. biudžeto, iš kurio ryškėja ir būsimosios žemės ūkio politikos reformos pagrindai. Komunikate teigiama, kad visos valstybės narės, kurių tiesioginės išmokos sudaro mažiau nei 90 proc. ES vidurkio, trečdalį skirtumo tarp dabartinio išmokų lygio ir ES vidurkio panaikins 2014-2020 m. finansinio programavimo laikotarpiu.

Europarlamentaro teigimu, toks siūlomas modelis mūsų ūkininkų sąlygų iš esmės nepagerins, kadangi išmokų vienodinimas bus santykinai nedidelis ir užtruks ilgą laiką

“Ši reforma mūsų ūkininkams ir toliau nesudarys sąlygų konkuruoti su kitų valstybių narių ūkininkais bei plėtoti žemės ūkio veiklą, kas yra labai svarbu visai Lietuvos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo perspektyvai. Lietuvos Vyriausybė ir atsakingos institucijos turi pasistengti, kad per šį trumpą laiką iki Komisijos pasiūlymo išleidimo būtų aktyviai deramasi su Komisija dėl palankesnės išmokų dydžių vienodinimo tvarkos. Kitu atveju Lietuvos ūkininkams ES žemės ūkio rinka užsivers dar daugeliui metų į priekį“, – sako Z.Balčytis.

Europarlamentaras rugsėjo pabaigoje pakartotinai kreipėsi į EK, išreikšdamas susirūpinimą, kad būsimasis žemės ūkio finansavimo modelis dar labiau padidins atotrūkį tarp valstybių narių žemės ūkio ir ekonominio vystymosi srityse. Ilgą laiką truksiantis tiesioginių išmokų dydžių vienodinimas privers ūkininkus atsisakyti žemės ūkio veikos bei padidins socialinę atskirtį, nedarbą ir emigraciją mažiausias tiesiogines išmokas gaunančiose valstybėse narėse.

EP nario
Zigmanto Balčyčio
biuro informacija

Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso grupės Lietuvos delegacija.

Ar TU nori kitokios Europos?

Rugsėjo 21-22 d. 100 jaunų žmonių iš visos Europos ir Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos nariai susirinko į Europos Parlamentą (EP) pradėti diskusiją tema „Ar TU nori kitokios Europos?". Ar mes esame tie, kurie turi mokėti už finansinę krizę? Kaip užtikrinti orumą ir darbą kiekvienam žmogui? Frakcija kvietė jaunus žmones pasidalinti savo mintimis bei išreikšti nuomonę apie esamą situaciją.

Europos socialdemokratai nori girdėti jaunimo nuomonę

Konferenciją pradėjęs frakcijos prezidentas Martin'as Schulz'as džiaugėsi, kad savo nuomonę išsakyti susirinko labai daug aktyvaus jaunimo iš daugelio Europos šalių. Jis pabrėžė bendradarbiavimo su jaunimu svarbą ir vylėsi, kad konferencijos metu bus atsakyta į daugelį jaunimui rūpimų klausimų. Tai buvo viena iš progų, kai europarlamentarai tiesiogiai galėjo išgirsti jaunimo nuomonę įvairiomis temomis: nedarbo, socialinės atskirties, švietimo, pagaliau, kokia linkme turėtų judėti Europa.

Europa: svajonė ar košmaras?

Aktyvi diskusija prasidėjo nuo pat pirmųjų konferencijos minučių moderatoriui paprašius atsakyti – Europa: svajonė ar košmaras? Jaunuoliai pasiskirstė į kelias stovyklas. Dalis įžvelgė daugiau teigiamų aspektų. Pirmiausia, žinoma, laisvu judėjimu, kuris atvėrė galimybes keliauti, judėti Europos Sąjungoje (ES). Didelę pridėtinę vertę turi ir tokių programų, kaip Erasmus, atsiradimas – jauni žmonės gali ne tik keliauti, bet ir studijuoti kitose šalyse. Tarptautinė savanorystė, mainai, projektų tarp skirtingų šalių įgyvendinimas – visa tai programos „Veiklus jaunimas" įgyvendinimo rezultatas.

Jaunuoliai iš pietų Europos šalių, tokių kaip Ispanija, Italija, Graikija bei Portugalija, nebuvo tokie entuziastingi ir tai labai natūralu – juk nedarbas šiose šalyse pastaruoju metu išaugo milžiniškai. Pastarieji įvykiai Londone, Graikijoje išties rodo didžiulį žmonių ir ypač jaunimo grupės nepasitenkinimą esama padėtimi. O ką jau kalbėti apie Europą ištikusią krizę.

„Jeigu Jūs mums neleisite svajoti, mes Jums neleisime miegoti"

Politikai į išsakytus nuogąstavimus atsakė paprastai – krizė kyla ne todėl, kad Europos per daug, o todėl, kad per mažai. Europa kenčia nuo solidarumo stokos, ir reikia imtis priemonių sprendžiant šią problemą.

Jaunieji Europos gyventojai pateikė drąsius pasiūlymus, kaip realiai prisidėti prie problemų sprendimo. Štai Ispanijos aktyvistai ne tik šneka, bet ir imasi konkrečių žingsnių – jie mobilizuojasi ir eina į gatves su šūkiu "Jeigu Jūs mums neleisite svajoti, mes Jums neleisime miegoti". Nepaisant prieštaravimų, skirtingų nuomonių, didžioji dalis jaunimo pasisakė už lygesnę, vieningesnę ir solidaresnę ES.

Daugiau jaunų žmonių ir moterų politikoje!

Jauni žmonės, negalėję dalyvauti konferencijoje, turėjo galimybę užduoti klausimus „Facebook" svetainėje. Socialistų ir demokratų frakcijos narys Said El Khadraoui į klausimą apie Europos stagnaciją atsakė: „Šalių narių dešiniosios populistinės partijos nepaaiškina gyventojams, kad solidarumas neša naudą jų pačių piliečiams. Mes turime stiprinti ir solidarumą, ir turime Europą. Tik taip galime užtikrinti, kad Europa bus geresnė vieta gyventi kiekvienam piliečiui".

Frakcijos narys teigė, jog politika turi būti visuomenės atspindys ir visos visuomenės grupės privalo būti politikos žaidimo dalys.

„Reali situacija rodo, kad tikrai ne visose ES šalyse šis principas yra užtikrinamas, ir ne visos šalys eina tinkama kryptimi. Kita vertus, geras pavyzdys – Danija – turime pirmąją ministrę pirmininkę mūsų socialdemokratų grupės gretose. Mes privalome paaiškinti jaunimui, kad politika suteikia galimybių pakeisti visuomenę. Jeigu TU nori padaryti pokytį visuomenėje, privalai būti įtrauktas į politiką. Politinės partijos privalo būti atviros tam", – S. El Khadraoui.

EP narys iš Belgijos pridūrė, kad Socialistų ir demokratų grupė pasisako už lyčių lygybę, ir faktas, kad maždaug vienas iš trijų EP narių yra moteris – teigiamas ženklas. Artėjame prie santykio 50:50, tai būtų normali situacija. Jaunimo įtraukimas į politiką bei lyčių lygybės klausimas – taip pat didžiulė atsakomybė šalių partijoms. Belieka tikėtis, kad Europos lygmenyje vyraujanti nuomonė bus išgirsta ir šalių narių politikų.

Ligita Poškaitė,
LSDJS, Europos Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos sekretoriatas

Europos socialdemokratinio jaunimo seminaras Vilniuje

Paskutinį rugsėjo savaitgalį Vilniuje vyko Europos jaunųjų socialistų organizacijos (ECOSY) tarptautinis seminaras. Renginyje dalyvavo jaunimo politinių organizacijų atstovai iš daugelio Europos šalių, tarp jų ir Baltarusijos. Lietuva delegavo 10 narių iš socialdemokratinio jaunimo sąjungos (LSDJS).

Dalyvius sveikino ir darbo grupių rezultatų apibendrinime dalyvavo Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininko pavaduotojai, Seimo nariai Juozas Olekas, Algirdas Sysas bei parlamentarė Aušrinė Marija Pavilionienė.

Pirmąją dieną surengta diskusija apie situaciją Baltarusijoje. Kaimyninės šalies jaunųjų socialdemokratų atstovai (MSD-MH) supažindino su esama padėtimi Baltarusijoje, išsakė savo nuomonę dėl vykdomos politikos. Jaunimas diskutavo, kaip galima būtų sušvelninti susiklosčiusią politinę padėtį šalyje, kokie galėtų būti tolimesni veiksmai, aptartas ir ECOSY vaidmuo Baltarusijos kontekste.

Kitą dieną vyko intensyvūs trijų skirtingų grupių seminarai. Buvo suformuotos ECOSY žaliosios politikos, feministų ir seksualinių mažumų darbo grupės. Žaliosios politikos darbo grupė diskutavo apie Europos Sąjungos aplinkos politiką, išsakė savo idėjas, pasiūlymus, ieškojo tinkamiausių sprendimų politikai pagerinti. Feministų darbo grupė kalbėjo apie moterų padėties gerinimą organizacijose ir valstybinėse institucijose, apie moterų judėjimą Europoje. Diskutuota, kodėl moterys nusprendžia palikti savo namus gimtojoje šalyje, kas jas priverčia ieškoti geresnio gyvenimo sąlygų, kaip valstybė galėtų pagerinti moterų padėtį šalyje. Aptarti skirtingų šalių pensijų modeliai, ieškota sprendimų, kaip būtų galima sulyginti skirtingų lyčių pensijas. Seksualinių mažumų darbo grupėje taip pat vyko intensyvios diskusijos: pristatytas ECOSY seksualinių mažumų darbo tinklas, pasidalinta skirtingų šalių patirtimi, požiūriu į seksualines mažumas, iškelti tikslai kitiems susitikimams.

Paskutinę renginio dieną buvo išrinkti skirtingų darbo grupių atstovai, kurie supažindino, kaip vyko darbas grupėse ir visiems pristatė apibendrintus rezultatus. LSDJS labai svarbu, kad būtent jai patikėta surengti šį europinį renginį. Tai įrodo, kokios stiprios LSDJS pozicijos Europos jaunųjų socialdemokratų organizacijoje, kaip ir pasitikima šia komanda.

Pasak ECOSY generalinio sekretoriaus Thomo Maes, renginys praėjo labai sklandžiai, dalyviai liko patenkinti priėmimu, viešnage bei specialiai jiems sugalvota veikla Vilniuje. Jis dėkojo LSDJS Vilniaus skyriaus atstovams už pagalbą rengiant seminarą. Belieka laukti kitų ECOSY renginių.

Rūta Bertašiūtė,
LSDJS narė

Palaikykime referendumą dėl dvigubos pilietybės

Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjunga (LSDJS) mano, jog ypač griežtas Lietuvos teisinis dvigubos pilietybės reguliavimas masinės emigracijos fone sudaro sąlygas Lietuvai prarasti didelę dalį savo piliečių.

Jaunieji socialdemokratai yra įsitikinę, kad Lietuva, būdama nedidelė valstybė, privalo branginti savo piliečius. Užsienio valstybės pilietybės įgijimas neturi būti pagrindas atimti Lietuvos Respublikos pilietybę – tik priėmę tokias pilietybės reguliavimo nuostatas užtikrinsime didžiulės ir labai svarbios Lietuvių išeivijos užsienyje išlaikymą Lietuvos dalimi.

LSDJS pirmininkas Juras Požela pastebi: "Pagal emigracijos ir imigracijos santykį Lietuva yra paskutinėje vietoje tarp Europos Sąjungos narių. Artimiausią „persekiotoją" Airiją mes lenkiame daugiau nei dvigubai, o tuo tarpu Lietuvos dvigubos pilietybės teisinis reguliavimas yra vienas iš griežčiausių ES. Tai lemia, kad nepraėjus daug laiko, didelė dalis iš jau išvykusių ir dar išvyksiančių lietuvių atsisakys Lietuvos pilietybės. Lietuva praras dar daugiau savo piliečių negu jau prarado per 20 nepriklausomybės metų. Antra pagal daugiausiai emigruojančių žmonių santykį ES narė Airija turi vienus liberaliausių dvigubos pilietybės įstatymų ir taip išsaugo savo piliečius, net jei jie gyvena užsienyje."

LSDJS pažymi, kad dažnai dvigubos pilietybės priešininkų naudojamas argumentas, jog asmenys, turintys ne tik Lietuvos, bet ir užsienio valstybės pilietybę, negali būti laikomi lojaliais Lietuvos Respublikai, yra nepagrįstas. Lietuvos istorinė patirtis rodo, kad dažnai savo nelojalumą Lietuvai demonstruodavo asmenys, buvę tik Lietuvos Respublikos piliečiais, o tuo tarpu daugybė asmenų, turėję ne tik Lietuvos, bet ir kitos valstybės pilietybę, nuosekliai ir nenutrūkstamai kovojo už Lietuvos Respublikos valstybingumą ir nepriklausomybę.

Socialdemokratinis jaunimas atkreipia dėmesį, kad vien liberalizuodami dvigubos pilietybės institutą, mes nesusigrąžinsime išvykusių piliečių, todėl, norint, kad Lietuvos gyventojų skaičius taip drastiškai nemažėtų, yra būtina taip pat liberalizuoti Lietuvos pilietybės suteikimo užsienio piliečiams nuostatas bei palengvinti vizų gyventi ir dirbti Lietuvoje išdavimo tvarką iš trečiųjų valstybių atvykstantiems asmenims.

LSDJS supranta, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir Konstitucinio teismo išaiškinimus nėra įmanoma įtvirtinti liberalesnio dvigubos pilietybės instituto reguliavimo keičiant įstatymus, todėl siūlo Lietuvos socialdemokratų partijos frakciją Seime palaikyti referendumo dėl Konstitucijos keitimo idėją. Referendumas vyktų kartu su Seimo rinkimais ir atvertų kelią Lietuvos piliečiams turėti dvigubą pilietybę arba baigtų šias, jau ilgai besitęsiančias ir visuomenę priešinančias diskusijas.

LSDJS informacija

Juozas Palionis: Pasidalinkime mintimis

Lietuvos socialdemokratų partija gali pasigirti ne tik puikiais įvairių sričių specialistais, bet ir kūrybingomis, meniškomis asmenybėmis. Viena tokių – Seimo narys Juozas Palionis, ką tik išleidęs jau trečią savo kūrybos „Pasidalinkime mintimis“ knygelę. Joje pateiktas įvairialypis gyvenimo vaizdas, vidinių išgyvenimų paletė. J.Palionio kūrybai visuomet būdingas nuoširdumas ir tikrumas. Tai – dvasinė bei gyvenimo patirtis, ir filosofiniai apmąstymai, ir įžvalgos... Apie kūrybą ir naująjį rinkinį kalbamės su Seimo nariu J.Palioniu.

Gerbiamas Juozai, kūrybos procesas ir knygos gimimas jums – ne naujiena. „Pasidalinkime mintimis“ – jau trečiasis Jūsų rinkinys, kam jis skirtas? Su kuo norėtumėt knygelės mintimis pasidalinti?

Rėmiau ir išleidau nemažai leidinių apie mūsų krašto istoriją, žmones, jų kūrybos rinkinius. Tuo labai džiaugiuosi ir darysiu tai ateityje. Smagu, kad yra bendraminčių ir pasekėjų – tai ir Prienų krašto kūrėjų klubas GABIJA, krašto šviesuoliai, aktyvūs visuomenininkai – Antanina Aleknavičienė, Jonas Mikučiauskas, a.a. Aldona Degutytė, Valė Petkevičienė, Rasa Zdanevičienė, Asta Ferevičienė, žurnalistas Justinas Adomaitis, Prienų miškų urėdija ir iniciatyvus jos vadovas Robertas Judickas bei daugelis kitų kūrybingų kraštiečių. Baigiame rengti spaudai „Prienų krašto šviesuolių“ III tomą, Nemuno didžiosios kilpos kelių kaimų istoriją. Yra ir daugiau sumanymų. Šiuo rinkiniu kreipiuosi į įvairius skaitytojus, nes jame keletas žanrų: eilėraščiai, epigramos, miniatiūros, aforizmai. Kiekvienas, tikiuosi, ras kažką sau. Pavadinimas neatsitiktinis. Mintys būna gyvos, kai jomis dalijamasi, keičiamasi.

Kas skatina rašyti? Kas Jums yra kūryba?

Svarbiausia – vidinis poreikis. Rašau tada, kai mintys liejasi. Mėgstu kalbėti metaforomis, atspindėti mus supantį pasaulį. Čia mano mėgėjiški rašiniai. Mano hobis, ir tiek. Kodėl mėgstu aforizmus? Todėl, kad trumpu sakiniu galima sukoncentruoti mintį ir pasakyti labai daug. Man kūryba – tai ir saviraiška, ir dalijimasis: žmogiški patarimai, pastebėjimai bei švelnios pastabos apie negeroves. Be to, pasaulis, žmogus, gyvenimas turi ir begales grožio, gėrio, todėl gimsta ir skaidrios nuotaikos, lyriški eilėraščiai. Viliuosi, kad gal surandu ir pamokančių žodžių, ir paguodžiančių, ir suteikiančių optimizmo.

Žinau, kad mėgstate fotografuoti. Galbūt naujosios knygos viršelį puošia Jūsų paties fotografuota akimirka?

Taip, mano nuotrauka. Tai šimtamečių medžių alėja Nemuno didžiojoje kilpoje, Birštono seniūnijoje.

Medžio, kelio leitmotyvai Jums labai artimi?

Esu kaimo vaikas ir nenutolau nuo gimtinės. Labai mėgstu fotografuoti medžius, ypač šimtamečius. Įstabiausi jie būna pavasarį ir rudenį. Medžiai, kaip ir žmonės, turi savo likimus. Jų apsuptyje jaučiuosi ypatingai: džiaugiuosi gamtos įstabiu grožiu, kuris ir pažadina kūrybingumą.

Esate užsiėmęs žmogus, dirbate politiko darbą. Kada randate laiko rašyti? Kaip gimsta kūriniai?

Kūrybingiausias laikas man – ankstyvas rytas. Atsitinka įvairiai: vieni kūrinukai „gimsta“ iškart, vienu ypu, kitus tik suplanuoju, o vėliau užbaigiu. Kartais pakanka poros žodžių, iš kurių išsivysto mintis. Labai mėgstu trumpuosius žanrus: epigramas, aforizmus, trumpus eilėraščius.

Bet vis tiek jie kvepia romantika.

O taip, esu romantikas. Kitiems lietus, pūga yra tik blogas oras, o man tai – romantika. Tuomet netgi lengviau svajoti...

O kaip gimsta aforizmai? Tikriausiai kai kurių atsiradimą lemia Jūsų asmeninė gyvenimo patirtis?

Žinoma, be realios, išgyventos patirties ir aforizmai nebūtų tikri, netgi skaitančiajam juos būtų sunku suprasti, atpažinti.

Visuomenėje yra daugybė rašančiųjų, bet savo kūrybos dažnai neviešinančių žmonių. Ko palinkėtumėt jiems?

Kūrėjams palinkėsiu kantrybės ir drąsos ieškoti. Daugybės gražių, prasmingų atradimų, kūrybinių svajonių įgyvendinimo. Sėkmės visiems!

Dėkoju už pokalbį.

Evelina Butkutė-Lazdauskienė

Kaip įsisaviname ES pinigus?

Bronius Pauža,
Seimo narys

Mūsų šalis gyvena pagal Europos Tarybos ir Parlamento patvirtintas ilgalaikes finansines perspektyvas apimančias 7 biudžetinius metus. Jau prasidėjo įnirtingi ginčai ir derybos dėl ES 2014–2020 metų finansinio pyrago dalybų. Net ir mažiausia įmonė, jau nekalbant apie valstybę, savo perspektyvas planuoja nuo esamos padėties analizės. Šiame etape to labiausiai ir pasigendu.

Bandyti išsiaiškinti, ką davė ir ką duoda ES piniginė injekcija visai Lietuvai – beviltiškas reikalas. Internetinėje erdvėje plaukioja daugybė pavienių skaičių ir ataskaitų, kurios dažnai viena kitai prieštarauja. Vyriausybė nuolat giriasi, kad pagal panaudotas ES lėšas Lietuva patenka į lyderių trejetuką, bet esminio klausimo, kokią pridedamąją vertę sukuria tie europiniai milijardai, koks jų efektyvumas visai šaliai ir pagal atskiras sritis, nėra. Kaip ir nėra ES lėšų panaudojimo koordinavimo tarp įvairių valstybės institucijų.

Noriu grįžti prie Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programos (programa) įsisavinimo. Šios programos įgyvendinimui numatyta skirti 7,9 mlrd. Lt paramos. Šių metų liepą skelbta, kad jau išmokėta 3,5 mlrd. Lt arba 44 proc. visos numatytos paramos sumos. Reikia pažymėti, kad paramos įsisavinimas vyksta aktyviai. Nors iki programos pabaigos liko dveji metai, prašomos paramos dydis artėja prie visos skiriamos sumos dydžio, o kai kurių programų pinigai jau pasibaigė.

Svarbiausias uždavinys dabartiniu finansavimo laikotarpiu buvo padidinti atskirų ūkio subjektų konkurencingumą. Reikia pripažinti, kad daug investuota į žemės ūkio gamybos modernizavimą ir įrenginius. Maniau, jog investavus į gamybą turi didėti gyvulių skaičius ir produktyvumas, daugiau gaminama pieno ir mėsos, vystomas intensyvus ūkis. Tačiau pradėjus lyginti programos pradžios 2007 m. duomenis su paskutiniųjų metų duomenimis, matome, kad bendroji žemės ūkio produkcija sumažėjo 8, galvijų skaičius 11, o melžiamų karvių ir kiaulių skaičius net po 18 proc. Aišku, atitinkamai krito ir mėsos gamyba. Kalta ne vien tik krizė, čia stinga valstybės strateginio mąstymo, tinkamų prioritetų sudėstymo.

Politikai visada deklaravo, kad pienininkystė Lietuvoje yra prioritetinė sritis. Šalyje vyrauja natūrinis ūkis, ir ilgą laiką kelių karvučių laikytojai tiekė į rinką apie 80 proc. pieno. Valstybės pastangos turėjo būti nukreiptos į tai, kaip stiprinti ir stambinti pieno ūkius, tačiau per paskutiniuosius ketvertą metų atsirado daugybė įvairiausių tvarkų ir suvaržymų pieno gamybos procese. Mažų pieno ūkių savininkai su skaudama širdimi priversti atsisakyti pieno gamybos. Dėl to kasmet šalies karvių banda netenka po 15-20 tūkst. melžiamų karvių, o į užsienį išvežama 130-140 tūkst. veršelių, beveik pusė visų atvestų jauniklių. Likusių nepakanka atnaujinti dėl ligų išbrokuotas pieninių karvių bandas. Kertame šaką ,ant kurios sėdime.

Kitas valstybės prioritetas – tai specializuotų mėsinių veislių galvijų auginimas, kuriam pastaruoju metu didinama valstybės parama. Mūsų gyvulių augintojas moka skaičiuoti ir žino, kiek jam kainuoja užauginti mėsinį galviją. Parduodamas perdirbėjams tokį galviją ir už jį gaudamas apie 30 proc. mažesnę kainą negu ES, jis supranta, kad žymiai efektyviau parduoti veršelį ir nereikia porą metų eikvoti pašarus ir dirbti veltui. Perdirbėjai, norėdami mokėti didesnę kainą už mėsinius gyvulius, už skerdeną taip pat turi gauti aukštesnę kainą, o tam reikia rasti palankesnių užsienio rinkų. Susidaro užburtas ratas. Mano nuomone, Žemės ūkio rūmai ir žemdirbių gyvulininkystės organizacijos turėtų labiau galvoti apie gyvulių augintojus ir perdirbėjus, o valstybė turėtų labiau skatinti ir remti žemės ūkio kooperatyvus auginančius mėsinius gyvulius. Šį procesą įsivaizduoju taip: specializuoti ūkiai ir kooperatyvai augina mėsinius galvijus ir mišrūnus pagal atitinkamas mėsines veisles ir pagal ilgalaikes sutartis tiekia reikalingą žaliavą perdirbimo įmonėms, kurios, realizuodamos geros kokybės produkciją, dalijasi papildomai gautu uždarbiu su gyvulių augintojais.

Jei nepakeisim valstybės politikos gyvulininkystės srityje, lietuviškų mėsos produktų vietą ant prekystalių galutinai užims lenkiški, daniški, olandiški mėsos produktai. Tam prielaidos jau yra. Į Lietuvą kasmet įvežama apie 100 tūkst. tonų mėsos arba trečdalis šalyje pagaminamo kiekio.

Svarstant, kokį stimulą davė europiniai pinigai mūsų žemės ūkiui mėsos ir pieno gamybos srityse, peršasi gana pesimistiškos išvados. Dalyvauju daugelyje renginių, susijusių su ES 2014–2020 m. finansinės perspektyvos prognozėmis, tačiau pastebiu, kad palaipsniui mūsų žemdirbių entuziazmas blėsta. Dabartinės vyriausybės priimta derybų strategija palaipsniui suvienodinti tiesiogines išmokas iki 2020 m. mūsų žemdirbiams nepriimtina, nes taip liksime dar 7 metus nekonkurencingi. O jei žemės ūkiui bus sumažintas bendrasis finansavimas, tai, kaip sakoma, liksime ant ledo.

Europos Komisija spalio 12 d. paskelbs teisinių dokumentų paketą apie numatomas permainas Bendrojoje žemės ūkio politikoje. Tai ir bus derybų pradžia. Aš nesiryžtu prognozuoti, kokio dydžio ir pagal kokią schemą tiesioginės išmokos bus mokamos naujosioms ir senosioms šalims narėms. Tačiau neišanalizavus, kaip įgyvendinamos dabartinės programos, nenustačius, koks pasiektas rezultatas ir šių priemonių efektyvumas, sunku bus formuoti mums palankią Bendrąją žemės ūkio politiką 2014–2020 m. Laiku nepriėmus priemonių gali likti tik viena Kaimiečių atpratinimo nuo žemės ūkio programa.

Smulki dovana, bet džiaugsmas didelis

Nūdienos Lietuvoje beveik kiekviename name ar troboje stovi kompiuteris. Jei namų ūkis yra mieste ir šeimoje gyvena moksleivių, tai labai didelė tikimybė, kad jie naudojasi kompiuteriu. Kitokia situacija yra Lietuvos kaime.

Panevėžio raj. Vadaktėlių k. gyvenančios Danutės Dabranavičienės daugiavaikei šeimai, o ypač jos vyriausiam sūnui Artūrui, rugsėjo pabaiga tapo ypatinga. Vaikai jau seniai, bet patyliukais pasvajodavo apie neatsiejamą darbo, mokslo bei pramogų priemonę – kompiuterį.

Šešis mažamečius vaikus auginančiai šeimai įsigyti naują kompiuterį yra per didelis malonumas, tad mama jau praėjusiais metais kreipėsi pagalbos į Panevėžio rajono socialdemokratinio jaunimo sąjungos pirmininką Domą Petrulį. Šiemet ši organizacija išpildė tyliai rusenusią mažamečių svajonę. Jaunasis socialdemokratas akcentavo, kad

įrenginys tikrai ne pirmos jaunystės, bet vaikų entuziazmas sujungiant laidus bei žaidžiant pirmuosius žaidimus dar kartą privertė susimąstyti: kartais reikia tiek nedaug, kad šalia esantis taptų bent kruopelyte laimingesnis!

LSDJS Panevėžio r. informacija
Danutės Dabranavičienės. nuotr

Receptai

Trinta moliūgų sriuba

Sudėtis: 2 morkytės, mažas poras arba svogūnas, nulupta česnako galvutė, 2 vidutinio dydžio bulvės, pusė vidutinio dydžio moliūgo, 4 daržovių sultinio kubeliai, petražolės.

Pagardinimui: saujelė kubeliais pjaustyto, orkaitėje pakepinto batono ar kubeliais pjaustyto fermentinio sūrio.

Į vidutinio dydžio puodą dedame nuluptas, griežinėliais pjaustytas morkytes, nuluptas, kubeliais pjaustytas bulvytes, žiedais pjaustytą porą arba nuluptą svogūną, česnako skilteles ir nuluptą, be sėklų, kubeliais pjaustytą moliūgą (gali būti cukinija, kopūstas). Užpilame verdančiu vandeniu ir ištirpintais sultinio kubeliais. Verdame, kol suminkštės. Daržoves reikia sugrūsti grūstuvu ir sutrinti maišytuvu. Pilame į dubenį sriubytę, įberiame kubeliais pjaustytą, pakepintą batoną arba fermentinio sūrio kubelius, pagardiname kapotais petražolių lapeliais. Galima pagardinti grietine ar grietinėle. Skanaus!

Atsiuntė Solveiga Ulienė

“Socialdemokratas” redaktorė Evelina Butkutė-Lazdauskienė (8 5) 2396327. LSDP informacijos centras: Auksė Kontrimienė (8 5) 2396327, Gediminas Kirkilas (8 5) 2396609. ISSN 2029-3933